

Vem vill tillbaka till slit-och-släng-samhället?

Regeringen och Sverigedemokraterna är överens om att momsen för reparationer av bland annat skor, lädervaror och kläder ska höjas från 6 till 12 procent från och med april 2023. Det är ett obegripligt steg i helt fel riktning för ett hållbart samhälle.

Om förslaget klubbas i riksdagen innebär det den tredje momsjusteringen för branschen på sex år. 2017 sänkte den rödgröna regeringen momsen från normalnivån 25 procent till 12 procent – samma momsnivå som livsmedel. Så sent som 1 juli i år sänktes momsen ytterligare ett steg, till 6 procent – samma nivå som för böcker och kultur- och idrottsevenemang. För en väsentlig del av Sveriges hantverkare, varav många investerat och budgeterat utifrån den nuvarande, lägre momssatsen, riskerar en dubbling att bli ett hårt slag rent ekonomiskt. Dessutom sänder en sådan ändring också helt fel signaler om vilken riktning regeringen vill staka ut för framtidens samhälle.

Hantverk har genom århundraden (bokstavligen) byggt våra städer och vårt samhälle. Hantverkarnas djupa kunskaper och kompetenser har vandrat genom generationer och idag spelar hantverket en viktigare och bredare roll än någonsin tidigare för ett hållbart samhälle. Hantverk är nämligen inte bara att skapa något nytt och sälja det – otaliga hantverksyrken innefattar även att reparera, restaurera och ge nytt liv åt allt från byggnader och fönster till möbler, kläder, skor och mycket annat.

Det finns inte bara en ökad efterfrågan på det genuina och personliga som bara hantverket kan erbjuda – det finns också en stark och växande vilja bland svenskarna att försöka leva och konsumera mer hållbart. Att hellre köpa återbrukat än nytt. Att reparera det som går att reparera. En rörelse bort från det ohållbara slit-och-släng-tänk som i allt för hög grad präglade de senaste decennierna

En överväldigande majoritet av Sveriges hantverkare är antingen egenföretagare eller verksamma i småföretag med ett enstaka anställda. Med andra ord är hantverksyrken känsliga för plötsliga förändringar i ekonomin. Därför är det på alla sätt obegripligt att vår nya regering vill försämra villkoren för de hantverkare som är själva sinnebilderna för hållbar konsumtion och en cirkulär ekonomi, där befintliga resurser utnyttjas så optimalt som möjligt.

Regeringen skriver uttryckligen i promemorian att förändringen väntas höja priset och minska efterfrågan på reparationstjänster och det är små företag som kommer att drabbas – inte minst med risk för arbetslöshet som följd. Vidare påpekar man att en momshöjning också medför negativa konsekvenser i form av ökad belastning på miljö och klimat. Med andra ord struntar regeringen inte bara i de människor som står bakom dessa företag – regeringen ser inte heller värdet i att hushålla med resurser och bygga upp den cirkulära ekonomi som är ett måste om vi ska kunna nå de globala miljö- och hållbarhetsmål som både EU och FN satt upp. Att stimulera den cirkulära

tänket på alla plan är en nyckel om vi överhuvudtaget ska lyckas komma i närheten av målen.

Att momshöjningen enligt beräkningar bara kommer att fylla på statens skattkista med i sammanhanget ynka 80 miljoner kronor gör det hela obegripligt på ett närmast farsartat sätt. Det gör det också nödvändigt att ställa sig frågan vems ärende regeringen egentligen går? Återigen storföretagens och industrins? Vi hade andra förhoppningar. Att mitt i en klimatkris och en oerhört ekonomiskt turbulent tid göra det dyrare att reparera är flera steg bort från den framtid vi behöver bygga. Sverige och svenskarna behöver ett vitalt och konkurrenskraftiga hantverksföretag.

I egenskap av, Anders "Kullen" Havdelin VD för Hantverkarnas Riksorganisation.